

Neapolis (Naples)

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

9 Fichier(s)

Les relations du document

Ce document n'a pas de relation indiquée avec un autre document du projet.□

Présentation

Mentions légalesFiche : Laurent Capron (Centre Jean Pépin, UMR8230, CNRS-ENS-PSL) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
Contributeur(s)

- Capron, Laurent (édition scientifique)
- Cucciniello, Maria Laura (édition numérique)

Notice créée par [Laurent Capron](#) Notice créée le 15/05/2023 Dernière modification le 17/05/2023

- (73) Mutinensis II F 8. ch. S. XV. Bry., AQ., Anon., Bacch., Ps. Bch., hymni. ab exitu Aristidis quae sequuntur fol. 87 altera manu scripta sunt. et e primo diagrammate Aristidis elucet¹ hunc esse familiae V, omittit enim a et crucem illam, π habet 5^b, Ζ 11^b, Ζ 19^a, (24^a om.), λ 24^b, num. β ante 26, γ 30^b nec multo distat 30^a, linea in finit signo 34^a. idem manifestum fit ex altero diagrammate (p. 22). est enim phrygiorum 5^b <, adest mixolydiorum 2^b < (quod om. U). contextus autem partes harmoniis illis immixtas² qui comparaverit in propinquis codd. (ut est (75) Neap. 1), archetypum celeriter inveniet et manifesto demonstrabit. huius filium esse puto (79) Neap. 5. in Mesomedis hymnis ea est versum dispositio, ut e Neap. 1 hunc ortum esse mihi persuaserim. (Jahrb. 1890. 681). codex olim erat Georgi Vallae et Alberti Pii, sicuti 13^b, 74^a, 1, 76. ipse inspexi 1889. Jan in Bch. Arg.¹ 31. Stud.-Ams. 123.
- (74^a) Mut. . . . 85. S. XV. [Psellus] Syntagma IV scient.
- (74^b) Mut. . . . 149. Porph. hi quoque erant Ggi. Vallae. *Cenni storici della bibl. Estense* (Mod. 1873). Heiberg in Philologo XLII 434.
- (75) Neapolitanus III C 1 (olim 259). chart. interiectis foliis membranaceis, fol. min. S. XV. scripsit τακτινές Ἡέρως, nam legitur in fine δῶρον καὶ πόνος τ. Ἡέρως insunt Nicomachi ars arithm. cum scholiis Philoponi, Plutarchi mus., Porphyri comm., Aristides, Anonymi, Bacchius, Dionysius Bell., hymni. et Ptolemaei quidem initium Ἀριοπολική ἴστιν : δύναμις similis est Ven. VI 10. cf. καὶ βαρύν (om. τό) ιδίου τοῖ, οἰκεῖα et inopiam diagrammatum.

1 E Vat. 192 cum non transcriptum esse demonstratur altero ordine phrygiorum, ubi Vat. omittit duo signa, Mut. habet cum Neap. III C 5 concinunt: Iyd. 8^a N, ion. 3^a et synt. 3^a ζ, phry. 6^b C, synt. 1^a ζ.

2 Habet Mut. post doriorum ordinem priorem τὸν ἡδῶν τὰς τὸν φθόγγων, post alterum ordinem ποιότητας ἀρνεῖ, post phrygiorum et ioniorum titulos: ττόμενοι πτολ., post ion. πτολ. τούτοις δὲ τοῖς, post synt. τιτ. μῆτρας δι.

Ptolemaei et Porphyri doctrina ad eundem finem ducitur (75) atque in Ven. Aristidis signa musica optime inter eos concinunt, omittit uterque duas notas L et E in ultima linea expositionis secundum tonum p. 27, 9 M. etiam Bacchii isagogē e V, nec tamen e Mon. videtur petivisse (Bacch. Argent. 31); filium igitur Veneti dicas. sed in hymnorū forma, quam exprimendam curavit Bellermann in tab. IV, is est versnum ordo, (cum modo unus modo tres versus omittantur, nec causa huius dispositionis ex ipso Neap. intellegatur, facilius ex archetypo quodam repetatur,) ut intercessisse putem librum aliquem inter V et N. (Bacch. ib. et Jahrbücher 1890, 686). filium repperi Mutinae. inspexi 1891. — Cyrilli cat. II p. 339. Bellermann in Anon. 1. Hymni 18. Studemund-Amsel 154.

Neap. III C 2 (olim 260). ch. 4^o. S. XV. in priore n. parte insunt Hippocrates de urinis, Gaudentius, Theo cum (76) Pappi isagoga, Aristox., excerpta Neap., opticae hypotheses, Damiani optica. in altera parte, quae arundine optime exarata est, habes Cleonidem, Euclidem, Barlaami logistica et arithmeticā et de solis eclipsi.

Gaudenti contextus tribus diagrammati ornatus est (ut in Barb. et Hamb. n. 36) nec tamen verbis longe distat a Vat. vel Ven. Theonis expositionem codex incipit a musica (p. 46 H.) et exhibet usque ad c. 12 ἀνέστος τοῦ πνεύματος (p. 57, 6). hinc sequitur inscripta ἐξ τῶν τοῦ Πάππου isagogae Euclideae ea forma, quam Cramer edidit in Aeed. Par. I 47. (socios numeravi 12. 36. 42. 118. 151. 159. 173. 187.) hae autem lectiones cum fere omnibus in libris concordent, Neapolī enotare supersedi. — In Aristoxeni titulis concinit cum Marciano VI 3. habet enim 'Α. ποδὸς τῶν ἀριθμ. στοιχείων. 'Α. ἀριθμ. στοιχείων B, 'Α. στοιχείων ἄριθμ. Γ (Mq. 360). in fine autem habet addita, quae tertia manus in M. adscripsit. Marquard cum partem aliquam comparasset, similem esse codici Riccardiano, mendorum autem minus inesse vidi. — Sequntur Πτολεμαῖον μοναστικά, quae imprimenda curavi sub n. IX. qua in parte plenior hic est quam Par. suppl. 449 in § 18

π. ἡμιόλιος τοῦ ιβ et ἑπογδόω λόγῳ et numero κα γ' in § 24.
 (76) in iis rebus, quas cum Par. 3027 habet communes, nunc
 hunc, nunc illum vides ampliorem; fratres eos dicas. in
 Nicomachi autem partibus, quas hic excerptis, lectiones
 nobis praebet optimas τηνικαῖτά φασιν p. 266, παρου-
 πάτης, λαμβάνουσιν, καὶ τοῦ καταλειπτ., καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ
 φίβ, 267 s., καὶ εὐρίσκομεν 271.

Alter librarius magnis atque formosis litteris inscripsit
 artem Cleonidis. initiales litterae magna elegantia
 pictae in mentes legentium revocant formas Joannis Rhosi
 Cretensis qui confecit Uen. 322; eadem autem manu
 scripti videntur Barberinus II 86 et Vat. 221. titulus
 libelli est Κλεονέδου εἰσαγωγή, οὐ δὲ ἀρχή (cf. 36 Ricc.),
 petita autem videntur verba e Marc. VI 3. conspirat enim
 N cum M in Eucl. 149, 5 et 7 προθέσαι, 12 πολλαπλασιοῦ,
 150, 6 πρός τὸ β, 7 π. πλάσιον, 151, 2 om. quattuor voca-
 bula, 152, 7 μόνον, 158, 11 ὄν, 161, 14 et 16 δὲ ἔστι. in
 Cleon. 179, 3 τε, 4 om. ἔστιν, 5 τε, 7 π. γενῶν, π. μελο-
 ποιας, π. συντ., π. τόνου, 180, 19 τιθεῖσα, om. διαστάσεις,
 20 διαστήματα, 181, 4 βεφύτητα. δέ τὸ δὲ ἐπι-
 τάσσεως γινόμενον ἀποτέλεσμα. ἀμφοῖν γὰρ, 182, 4 εἰσὶν οἱ
 μὲν ἐν τῷ διατ., 184, 15 om. λεγανός ὑπάτων, 185, 7—9 om.,
 186, 10 ὑπάτη, 187, 4 καὶ ἢ κατὰ, 7 κατὰ μέγεθος, 188, 1
 μὴ δοτε ἢ καθ. ἀλλὰ τραχυτῆναι, 189, 21 δισιαῖο (pr. 1
 in ras.), 190—191, 1 ἡμιόλιον καὶ, 191, 8 omittit, 193, 12
 γένη, 199, 12 τῶν διέσεων συνημ., 202, 12 κελαδήσωμεν,
 205, 2 μελωποιαν M¹. plus etiam id valet, quod in accentibus
 conspirant, ut τετάσθαι habeant 181, 8 et τέλεσία duobus
 tonis signatum 200, 10. gravioris momenti id quoque
 esse videbatur, quod σύγγεινται et συγγέμενα exstat in N
 (149, 1 et 8), cum forma litterae κ scripta in M facile
 confundatur cum γ. his ego rebus commotus necessitu-
 dinem huic N cum M intercedere statui. e V autem N
 non transcriptum esse manifestum est, quia plura illo
 continet 191, 1. 8. 192, 4 195, 6. 203. 204 cet. ex iis
 quidem quae differunt inter N et MV plurima librarius
 ex suo ipse ingenio emendare potuit, ut si in sonorum

tabulis (isag. c. 4) omissa supplevit vel harmoniarum s. species (c. 9) et tredecim tonos (c. 12) in meliorem ordinem redigit¹, hinc etiam factum esse puto, ut cum Pappi codicibus non paucis locis N consentiat.² quamquam quibusdam locis bono archetypo uti videtur, ut in διοτολλαρ 191, 1 et in illo εἰ περὶ ἀξιῶν 195, 6 et illis quae docet de metabola p. 205, 13. haec si respexeris, quaeres an duobus fontibus hic N usus sit. ac sectionis fontem qui diligenter examinavit, is alium fontem praeter M subesse non potest negare. nam non solum litteras in protasi 6 demonstranda N habet integras, diagrammatum lineas multo melius quam M² describit, ad fig. 15 veras numerorum rationes annotat, fig. 17 et 18 in M depravatas ille restituit. peritissimum rerum mathematicarum dixeris hunc hominem, qui omnia tanta sollertia emendaverit at qui codicem N scripsit, non ipse hac laude dignus est, quippe qui falsis locis omnia diagrammata posuerit, ut fig. 18 exstet prope protasin 8. (qui autem suo ingenio Euclidis diagrammata restituit, is profecto suo quidque loco collocavit.) quae cum ita sint, si N fluxit ex M intercessisse oportet inter eos alium codicem, quem qui conficeret, eum artis mathematicae fuisse peritum. itaque quamvis magna similitudo huic cum M intercedat, quo magis res perpendo, eo magis animus inclinat, ut ex M eum manasse negem ac proprium potius eumque egregium fontem librorum Euclideorum dicam.

Duo autem homines docti, qui scholia in marginibus prioris partis ascripserunt, huic quoque alteri parti operam impenderunt. ut p. 181, 4 in mg. is qui minoribus litteris utitur addidit βαρύνης μὲν ἔστι τὸ δι' ἀνέστησ γυνόμενον ἀνοτίλεσμα, et 182, 1 καὶ διέσειν, et sonos qui omissi erant corrector supplevit 182, 13. ad 186, 14 autem

¹ Huc revoco 192, 11 καὶ τόνον, 12 ἐν ἀριθμῷ, 194, 21 δῖς, 198, 14 τοῦ, 201, 10 ἔκτασις.

² P. 186, 11. 22. 187, 17. 190, 10 διαιρίστι et τεταρτημ. al. differunt autem praeter titulum et prooemium in 181, 4—6. 185, 7. 187, 16. 188, 2. 18, 16. 189, 2. 10. 17. 20. 21. 191, 7.

x. alter homo (qui haud scio an fuerit Valla) opposuit:
 (76) διάτονον οὐ μετέχει πυκνοῦ, idemque ad 187, 15 notavit
 διάφωνα et paulo post τὸ συμφωνία; circa 190, 14 ποσαγῶς
 διαφεῖται γένος, 199, 18 πόσαι συναφαί. et exitum versus
 μεταβολὴ ποσαγῶς. otium diagrammata illa p. 193 et alia
 in Pappi quam ferunt doctrina postea inscripta sunt.

Fuisse autem Georgi Vallae hunc librum ipse dicit in
 huins folio extremo Γεωργίου Βάλλα σοὶ τὸ βιβλίον, et ut
 multi libri scripti mortuo Valla venierunt Alberto Car-
 pensi¹, ita hic codex, in quo legimus scriptum: τοῦ λογι-
 τάτου ἀρχοντος ἀλβέρτου πίου. cf. (73, 74) Mut. — Cy-
 rilli cat. II 341. — Contuli Neapoli 1891. si quid
 postea desiderabam, R. Heinze et Tschiedel liberalissime
 suppeditaverunt.

- (77) Neap. III C 3 (olim 261), chart. 8^o. S. XV exeuntis,
 diversis manibus scriptus. insunt Porphyri prooemium
 commentarii in Ptoi. (— τοῦ χρονικένον), tabulae et
 loci e Nicomacho et Ptolemaeo excerpti, Planudis versus
 de Ptolemaei geographia, tabula sonorum (exc. Neap.
 § 1—3), tabula e Ptolemaeo descripta. a fol. 5: Ptole-
 maei harmonica, Plutarchi Theonisque libelli de musica,
 Nicomachi man. I, Macrobi doctrina a Planude graece
 conversa, Ps.-Ptolemaei extrema capita cum Barlaami
 refutatione.

Hic excerpit e Nicomachi harm. c. 3: λογέον ὅτι τὰ
 δυόματα τῶν φθόγγων et offert nobis bonam lectionem
 p. 241, 8 μεγίθαι καὶ τάχει καὶ τόπῳ ἀλλήλον παρηλλαγ-
 μένους. Mercurii autem et Veneris locos mutat consen-
 tiens cum illo homine, qui (Nic. 272, 4) scribendi errorem
 suspicatur. pergit cap. 5: ὁ Πυθαγόρας δὲ πάμπον-
 τος consentitque cum Vat. in 245, 8 (i). addit idem
 (fol. 2^r) diagramma sonorum et stellarum ex Nicomachi
 c. 3 descriptum alterumque diagramma, quod incipiens a
 proslambanomeno naturam 18 sonorum in perfecto syste-
 mate constituit:

¹ De hoc Alberto vide Blume iter III 21.

ἕστας Προσλαμβανόμενος ἄπυκνος
τόνος (77)

ἕστας ὑπάτη ὑπατῶν βαρύπυκνος, καὶ τ. λ.

cum tamen lichenis diatonis librarius in eadem linea ad-
diderit chromaticam et enarmoniam, habes systema ad
Nic. c. 12 accomodatum. Planudis versus sequitur tabula
numerorum, quam habes 412 in variis lectionibus lin. 10,
et ἀρχὴ τῶν μουσικῶν λόγων p. 411, ubi hunc codicem
signavi X). quod in margine appictum erat, λατέον ὅτι
τριῶν ὄντων τῶν δυθμῶν, id dedi p. 423 (an pro δυθμῶν
ibi scribendum τόνων?). quamvis autem propinquai videantur
et similes Neapp. (2 et 3) et Par., patrem aut filium in varie-
tatis illis non inveni, fratres potius dicam.¹ aliud
sequitur diagramma, quo sonorum ordo is demonstratur,
qui invenitur apud Ptolemaeum II 11. hic quoque ad-
scribitur ἄπυκνος vel βαρύς vel μεσόπυκνος additurque
ἕστας vel κυρούμενος.² hypatae autem meson hoc loco
adscriptum est ὑποδάριος, parypatae meson ὑποφρόγιος
idque factum usque ad neten diezeugmenon, cui datur
ὑπερομιξολύδιος ὁ καὶ ὑπερφρόγιος. ad Ptolemaei igitur
exemplum instituta est haec tabula (v. Wallis p. 73 fol.
— 137 in 4^o), nisi quod iastii quoque et aeolii toni simi-
liumque in hunc ordinem intrusorum sonus princeps
notatur.

Meliore deinde forma scripti sequuntur (fol. 5) libri
Ptolemaei, videnturque sumpti esse ex codice qui non
longe distabat a cod. U. de Plutarchi Theonisque doctrina
nihil exscripsi, nisi huius finem μετὰ τῆς πρώτης ἀριθμῆς
(qui est finis Nicomachi I), sequitur τοῦ σοφωτάτου καὶ
λογιωτάτου καὶ μαξίμου τοῦ Πλατούντου ἐκ τῆς ἔξηγήσεως
τοῦ δευτέρου βιβλίου τοῦ Σκεπτίωνος διειργον. inc. Πν-

¹ Par. plus habet in § 1 de num. 21 et 24, in § 2 de
num. 24, 36. contra X meliora habet § 1 de num. 18, si fides
est Vincentio, et plura quamquam non meliora habet X § 2
de n. 18.

² Mobiles soni in priore systemate (fol. 2) nullo epitheto
ornati sunt, ἕστας tantum sonis fixis adscriptum est.

X. Θαυγόρας προτιος πάντων ἀνθρώπων (Macrobius I 1, 8).
 (77) finitur ἡ δις διὰ πασῶν περιέχει δώδεκα τόνους καὶ γίνεται
 ἐκ τεραπλασίου (Ma. II 1, 25). — Nicomachi manuale
 (fol. 92) transcriptum puto e Vat. 198. consentiunt
 enim in 237, 9 τὲ enim accentu, 12 φροντίδι, 238, 4 ὑπο-
 μειώσει, 9 πλήρει τ. λ. συλλογισμῷ, 13 ὁρονος, 19 δύ¹
 ἵμασκον (Vat. διέφασκον), 23 ἵπτη παντί, 239, 1 διηρθρω-
 μένοις, itaque semper. 239, 7 ὄπαζει uterque corrigit in
 μετέχει, 264, 34 neten dz omittit uterque.

Meliore etiam scriptura quamquam minutis litteris ad-
 dita sunt (fol. 101) capita illa, quae Nicephorus Gregoras
 ad artem Ptolemaei explendam scripsit (III 14—16), et
 Barlaami refutatio, quam edidit Joannes Franz Berolini
 1840 (de musicis gr. commentatio). — Quod autem
 Nic. I, Planudis et Barlaami quae hic exstant redunt
 in Urb. 77, propinquos hos dices. — Cyrus II 341.
 inspexit hunc Studemund, excussi ego 1891, et si quid
 erat dubii, iterum inspexerunt R. Heinze et Rabe. (v.
 Philologum LII 1892, p. 28).

X. Neap. III C 4 (olim 262) chart. 8^o. S. XV. insunt
 (78) Bry., Bacch., Ps. Bacch., hymni, AQ., Anon., Ptol.
 III 16.

Et in Bacchio cum vidisem θεοδώρου extare pedis
 bacchii exemplum § 101, 5, archetypum nactus esse mihi
 videbar Parisini illius 2456, propter quem 1890 Parisios
 adii. quae spes me fecellit. sunt illi quidem simillimi
 inter se, quod om. τις 292, 3 et ἔστιν 293, 1, quod explent
 lacunam 295, 18, habent βαύηται 305, 4, ἦς ἀνίται 306, 11,
 οἴοδηρητοῖν 307, 2, ἀλλήλους (ἄλληλα N) 12, et concinunt
 in formis notarum 2, 15, 18. vix tamen minor est nu-
 merus locorum, quibus inter se differant. nam ut statim
 rerum summam absolvam, Par. omittit 300, 2 τινες οὗτοι
 usque ad ea voc. 5, et quinque vocabula 10, N autem omittit
 303, 12 δώρο.— 15 βαρύτ. et 307, 13 διάστ. ad 15 εἰδη.
 gemelli igitur sunt, nenter neutrins filius. et hymnorum
 quidem hic N est optimus codex, qui signa musicae inde
 a II 13 continet solus. Galileumque edidisse hymnos usum

hoc ipso codice, qui olim fuisse Farnesinorum, eodemque s. libro homines inductos esse, ut Dionysium falso dicerent (78) hymnorum esse poetam, Bacchium autem auctorem artis quae incohavit *Tῆς μουσικῆς τέχνης*, apertum iam esse spero et manifestum (p. 454—56). depictum enim habes apud Bellermannum Hymn. tab. II titulum *Ατορίσον* qui finem faciens iis, quae de sonorum rationibus docentur, ab hymnis est alienus. Anonymorum doctrinas non universas hic continet. omittit § 85—104 et substituit res nullius utilitatis. neque enim magni aestimabimus diagramma illud Bellermannii § 83, nec opus fuit repetere (§ 84) caput illud extreum, quod Nicephorus ad supplendum Ptolemaeum conscripsit. socium habemus huius N cod. Urb. 77.

In Aristide qui prima diagrammata comparat, primo forsitan obtutu hunc vindicet familiae U, quia exhibet a et crucem illam in Ven. omissam, omittit autem B quod praebet Ven. accuratius tamen qui examinaverit, videbit hunc concordare cum Vat. 192 (et Mut.), in quo eadem illa vel desunt vel adsunt. et e sex illis harmoniis I 9 clarissime eluet agere cum cum Vat. et stare a Ven. potius quam ab U. habet enim signum mixol. 2^b in U omissum, habet < ion. 6^b, concinit cum Ven. omnibus in rebus, quibus Vat. concinit, et habet ion. 2^b 7. huius igitur est frater vel e fratre filius. lydii etiam toni diagramma, quod prodiderunt Bellermann *Tosletern* 77 (et Jahn in tab. I, Amsel tab.), huic cum Vat. 192 commune est. nec erravit A. Jahn, cum p. XLIX investigandum dixit codicem Galilei; ego inventum puto et comparandum. bonum hunc praedicat etiam Bellermann l. l. p. 77. — Cyrillos II 347. Bellermann Anon. 1, Hymni p. 9, cum specimine scripturae in tab. II et III. comparavi Bacchium Neapoli 1891.

Neap. III C 5 (olim 263), chart. 8^o. S XVI. (inventus 79)
Ptol., Porph., AQ., Anon., Bacchius.

Hic male et sine omni diligentia scriptus in Ptolemaeo aliquot Ionis concinit cum Walli GJO. in Aristide est e familia Ven. VI 10 et multis in rebus accuratestimo-

(79) concinit cum Mut. nam contextus partes inter signa musica positae sunt in utroque eadem¹, e cap. I 7 uteisque universam quandam signorum seriem omittit. quae de hoc Neap. enotavit Bellermann *Toul.* 67, omnia quadrant ad Mut. ille cum XV, hic XVI saeculo scriptus videatur; patrem illum esse suspiceris, hunc filium. in Bacchio quidem quae comparavi, ea ut concinunt cum Ven. VI 10, ita abhorrent a Neap. 1 et 4 propiusque accedunt ad Marc. VI 2. examinavi Neapoli 1891. *Cyrillus II* 248.

Oxoniae exstant in bibl. Bodleiana²:

(80) Ox. Baroccianus 41. ch. 4 min. S. XV. Ps. Eucl., Eucl., Arx., Alypius, Gaud., Nicom. II, Porph. hunc e charta et scriptura Wallis conicit confectum esse in orientis regione, librorum autem ordo in mentem nobis revocat codd. M et U (duos etiam attende esse libros Nie.). est autem ilorum Oxx. quos Meibomius adhibuit antiquior, a Pembrochiae comite bibliothecae donatus (M in prooem. Gaud.), Wallis eum signavit D. cf. quae dicenda erunt ad (86) misc. 87. Coxe, Cat. (1893) I p. 59.

(81) Ox. Bar. 124. ch. 4^o. S. XV. Ptol. Wallis signavit C. Coxe 200.

(82) Ox. Selden. 20 (olim 3363). ch. fol. S. XVI in initio mutilus. de calculo motus solaris. Arx.³, Alypius, desinunt signa in tono neolio, ut fit in Vat. 191. depravissimum eum dicit Meib. in praef. Al. cf. praef. Arx. sub. fin. Coxe 596. Marquard Arx. XXIV. Westphal-Garan Arx. (1893) XCI et 108.

Ox. Bodl. misc. 36. S. XVI. Catena de cant. cant. (83) Pselli psychogonia. Cx. 641. (*To μή λεγ. — ἀκρότητα* = Linder 1.) cf. 179.

¹ Post doriorum ordinem priorem (exit δ θ) habet verba τὸν ἡθῶν τὰς τὰς φθόγγους, dein lydiorum ordinem alterum formis acutissimis <>, et ost.

² Codex Laud 44 continet Theonis artis arithm. partem, musicae artis nihil.

³ Lectiones diversas hinc excusas Holstenius inscripsit in Meursi editione, exemplari Bodl. Dorvill. X, 2 5. 10. (Coxe 596).